

Arkivsak-dok. 12/02215-2
Saksbehandler Hanne Graver Møvig

Saksgang
Hovedutvalg for kultur og utdanning

Møtedato
29.05.2012

HØRINGSSVAR: FORSLAG TIL ENDRINGER I LOV OM FOLKEBIBLIOTEK

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

1. Vest-Agder fylkeskommune slutter seg til hovedendringene i revidert lov om folkebibliotek, som beskrevet i saken.
2. Vest-Agder fylkeskommune slutter seg til at fylkesbibliotekene, UH-sektoren og Nasjonalbiblioteket sammen utarbeider en plan for å sikre nasjonal medieforsyning tilpasset dagens behov.
3. Vest-Agder fylkeskommune slutter seg til at kompetansekravet i lovteksten fjernes, men at det fastsettes funksjonskrav knyttet til biblioteksjefstilling i forskrift.
4. Vest-Agder fylkeskommune slutter seg til at fylkesbiblioteket som institusjon oppheves, men at fylkeskommunen skal ha bibliotekfaglig kompetanse på ledernivå for å ivareta bibliotekpolitiske oppgaver gitt av staten.

Vedlegg:

Forslag til endringer i lov om folkebibliotek, 08.03.2012

Bakgrunn for saken

Generelle kommentar

Strategisk handlingsplan for folkebibliotek i Vest-Agder 2012-2020 (FT- sak 38/11) ligger til grunn for Vest-Agder fylkesbiblioteks samlede aktivitet.

Innledningsvis i planen heter det at "*Krav til fornyelse i offentlig sektor gjelder også for bibliotekene. Biblioteksektoren bør defineres inn i en større sammenheng, der informasjons-, kunnskaps- og kulturutvikling diskuteres. Konkurransen og teknologisk utvikling har tvunget fram økt markedstilpasning. Hvilken rolle bibliotekene vil få i et fremtidig samfunn avhenger av deres evne til omstilling til fremtidige samfunnsbehov og strategiske mål.*"

Vest Agder fylkeskommune (VAF) gir med dette vår støtte til at det er fornuftig med en opprydning/harmonisering av lovteksten mot dagens beskrevne behov i høringsnotatet.

VAF kommenterer *departementets forslag* under kapittel 2-6 med det det innebærer av konsekvenser for Vest-Agder fylkeskommune.

Saksopplysninger og vurderinger

2. Harmonisering

VAF støtter argumentasjonen om at det ikke er behov for et felles lovverk mellom universitet- og høgskolesektoren (UH-sektoren) og folkebibliotekene. VAF mener at intensjonen om lånesamarbeid er godt forankret i begge sektorer og det faktiske samarbeidet er velfungerende.

Det er likevel utfordringer knyttet til fjernlån av digitalt materiale på tvers av de to sektorene. Open Access (OA= digital informasjon fritt tilgjengelig på internett) er å anse som et supplement til annen faglig informasjon. VAF anser ikke OA for å være dekkende som et alternativ til digitale lisensbelagte abonnementstjenester. Fremdeles er det kommersielle aktører som dominerer på tilbydersiden. UH-sektorens informasjonsbehov dekkes i økende grad via digitale abonnementsordninger (tidsskrifter og fagdatabaser) forhandlet fram med kommersielle aktører.

Lisensbelagte abonnementstjenester hos UH-sektoren legger begrensninger for informasjonstilgang/flyt mellom UH-sektoren og folkebiblioteksektoren. Det er viktig å sikre informasjonstilgangen for folkebibliotekene. VAF støtter derfor utsagnet om at Nasjonalbiblioteket og CRISTin (Current Research Information Systems in Norway) må jobbe aktivt og målrettet for å sikre at informasjonstilgangen for folkebibliotekene opprettholdes gjennom avtaler som gir mulighet for tilgang til eller fjernlån av digitalt materiale.

3. Formålsparagrafen

VAF gir sin tilslutning til departementets forslag om å styrke bibliotekene både som digitale og fysiske møteplasser. Utvikling knyttet til de to arenaer bør ikke ses på som

konkurrerende tilbud, men som utfyllende arenaer som kan ivareta befolkningens samlede informasjonsbehov.

Det er for tiden uro i lånesamarbeidet innen folkebiblioteksektoren, og enkelte bibliotek begrenser sin deltagelse. Det bør vurderes om dette er i tråd med intensjonen i formålsparagrafen om at bibliotekene skal stille sine samlinger til disposisjon for alle som bor i landet og om det er behov for å styrke *Retningslinjer for fjernlån for fag- og folkebibliotek (11.02.2010)* ved å gi dem forskrifts form.

4. Organisering og drift

Fylkeskommunen ser positivt på departementets forslag til alternative organisatoriske driftsmodeller for bibliotek. Forslaget kan gi kommunene større grad av frihet gjennom økt ressurstilgang (eksempelvis: personalressurser, kompetanse, åpningstider) til å ivareta befolkningens informasjonsbehov på en mest mulig hensiktsmessig måte. Det er et vesentlig punkt at bibliotektilbudet ikke forringes av muligheten for alternativ organisering. VAF ønsker ikke en utvikling der biblioteket risikerer å miste lokal prioritet.

Fleksibel organiseringsform bør oppfattes som en fordel for bibliotekutviklingen, slik at kommunenes satsing på bibliotek kan gi økt vekst i tilbudet for hele befolkningen. Kommunene plikter å gjøre tilgjengelig et godt bibliotektilbud.

Endringsforslaget åpner opp for at bibliotektilbudet ikke lenger trenger å finnes fysisk i hver kommune. Det er likevel viktig at møteplassfunksjonen og den muntlige formidlingstradisjonen får en sentral plass i biblioteket til tross for alternativ organisering. Vest-Agder fylkeskommune er opptatt av at all tjenesteutvikling skal ha brukerens behov i sentrum.

5. Kompetansekravet i loven

Vest-Agder fylkeskommune støtter departementets utsagn om at *"adekvat kompetanse i bibliotek er grunnleggende for gode fremtidsrettede bibliotek tjenester."* VAF vil understreke at det å fjerne kravet om fagutdanning må ses i sammenheng med annen tilgjengelig kompetanse i biblioteket. Krav om bibliotekfaglig kompetanse kan oppfattes som et hinder for bibliotekutviklingen. VAF mener at kommunene må tiltros ansvaret med å sikre bibliotekfaglig kompetanse lokalt/regionalt.

Alternativ 1: Beholde kompetansekravet (bibliotekfaglig utdanning) i folkebibliotekloven, men fjerne dispensasjon der kommunen ikke får kvalifisert fagutdannet søker.

Alternativ 2: Fjerne kompetansekravet i loven, fastsette funksjonskrav i forskrift. VAF støtter alternativ 2 som vi leser som et tidsriktig og utviklingsorientert forslag for å ivareta bibliotekfaglige oppgaver i kommunen.

VAF mener videre at alternativ 2 er i tråd med departementets egne beskrivelser knyttet til organisering og drift (kapittel 4: *organisering og drift av bibliotek tjenester* i høringsnotatet)

"Å fjerne lovkravet om bibliotekfaglig kompetanse knyttet til biblioteksjef vil oppfylle de kommunal- og regionalpolitiske prinsippene om større fleksibilitet for kommunal organisering og den kommunale selvbestemmelsesrett. Dersom man samtidig fastsetter et funksjonskrav knyttet til en biblioteksjefstilling i forskrift, vil man i en løsere form sikre relevant kompetanse ved bibliotekene."

6. Fylkesbibliotek

VAF mener det er behov for å fylle dagens rolle og ansvar pålagt fylkesbibliotekene, men at organisatorisk modell kan variere i det enkelte fylke, så lenge de regionale bibliotekoppgavene blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. VAF støtter derfor utsagnet om at: *"Fylkesbiblioteket som institusjon oppheves, men fylkeskommunen skal ha bibliotekfaglige kompetanse på ledernivå ifht å ivareta bibliotekpolitiske oppgaver gitt av staten."*

Vi mener forslag til revidert lovtekst også her harmonerer med det som er beskrevet i kapittel 4. Så lenge kjerneoppgaver i bibliotek og bibliotektilbud opprettholdes for kommunens innbyggere, blir organisatorisk tilhørighet eller organisasjonsmodell å anse som et middel for å oppnå overordnede mål.

Kristiansand, 14.05.2012

For fylkesrådmannen

Kjell Abildsnes
regionalsjef

Rune Holbek
leder kommunalseksjonen